

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
Fiókiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E.** Berta dohánytőzsdéjében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A.** cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Takarékosság.

Nyílt szemmel látó államférfiak mind gyakrabban emelik föl intő szavukat úgy az államok, mint magánosok takarékosága érdekében s igyekeznek megmagyarázni annak hiányát, úgy szólván kiveszését. Az okot legjobbban megközelíti az a német államférfi, ki azt a fejlett produktumokban látja. Mi érintve az államok takarékoságát a magánosokéval kívánunk főleg foglalkozni. Az államnak egyéb céljai kell, hogy legyenek, mint a takarékoság, mert míg egyrészt célszerű befektetések, másrészt más államokhoz igazodó előre nem látott, időszzerű kiadások azt sok esetben lehetlenné teszik, igen sok esetben egy indokolatlan takarékoság oly hátrányokat teremthet, melyeket pótolni sokszor később lehetetlen.

Az állam mindazon befektetése tehát, mely okosan az előhaladás érdekében tétetik, ha előre nem látott okok folytán fölösleges lesz is, nem pazarlás, mert a nemzet érdekében történt. Csak tiszta kéz, a közérdek felismerése és éleslátás vezérelje a munkálkodókat.

Mint reá mutattunk, irányítja az állam takarékoságát más államokhoz való viszonya, azok gazdasági berendezkedése, mely hasonlatos a sakkjátékhoz s minden mozdulatnak messze kiható hordereje lehet.

Sajnos, ezt látjuk oktalanul magánosoknál is, holott itt szükség arra nincs. Kiadásainkat főként környezetünk befolyásolja. A falusi egyszerűséghez korán sincsenek oly vágyaink, mint a város raffinált követelményei közt, mert nem látjuk magunk körül a mások fényűzését, kényelmi cikkeit,

maradunk megszokott dolgaink mellett addig, míg idegenből beránduló utánságok fel nem keltik kíváncsiságunkat, vagy míg kilépünk falunk szűk határaitól köréből. Sokszor láthatunk vonaton, állomásokon utazó munkásokat, kiknek ruházatuk tetőtől talpig teljesen azonos, mintha egyenruhát viselnének. Oda még nem hatolt be a külvilág módosító hatalma, viseli azt a gunyát, mit ősapja is hordott. Igaz, hogy a kultúra, civilizáció is messze marad ily falvaktól s a kívánatos műveltség nem hódította meg őket, de a takarékoság náluk ruházatban, eszközökben, élelmicikkekben, kényelemben s jórészt erkölcsben is megmaradt. Hiszen épen az a baja a műveltségnek, hogy ahol megjelenik, számúzi az egyszerűséget, takarékoságot, józanságot, erkölcsöt. Hogy a fény mellett mindig ott kell lenni az árnyéknak is.

Bölcselők, kik visszatértek az ősi egyszerűséghez, magatok mögött hagyva civilizációt, kényelmet, miért rándultok pusztaságba, lakatlan vidékre? Hozzátok a műveltség lakaihoz az egyszerűséget, józanságot, erkölcsöt, természetes életmódot. Hagyják meg a kultúra előnyeit s száműzzük ferdeségeit, kinövéseit, s meg lesz oldva az egyszerű életmód, nem kell a Szahara sivatagjába vándorolnunk.

És ebben rejlik a takarékoság titka is. A józan, egyszerű, körülményeinkkel számoló életmódban.

Ujabbban a takarékoság alatt azt értik, hogy ne költünk többet, mint a mennyi jövedelmünk van. Nem, ez nem elég. Tartunk mi az okos hollandusokkal és jövedelmünknek egy részét tegyük mindig félre,

hogy előre nem látott időkre tartalékot gyűjtsünk. Igaz, hogy az élet követelményei igen sokszor egész jövedelmünket felemészítik, de épen az a takarékoság, hogy legyőzzük önmagunkat s érvényt szerezzünk elvünknek.

A takarékoság fogalmának meghatározása majdnem oly nehéz, mint a gazdagságé. Viszonylagos mindkettő.

Ha jövedelmem egynegyedét képes vagyok megtakarítani, takarékos vagyok és gazdag is, mert jövedelmem nem fogyott el.

Könnnyű felállítani a tételt, de ha nincs meg a kellő jövedelem, a nincsből, vagy kevésből, hogyan takarítson a szegény ember kinek családja, kiadásai szaporodnak, két kezének erői fogynak, minden drágul, s a szükségletekre nincs elég pénz? Ott van a józanság, munkásság, a feleség, mint hathatós segítőtárs, a felnövő gyermekek, kik segítenek. Mert ez elvek nem a mostani életberendezésekre szólnak. Mint fölösleges kört ki kell löknie az embernek életéből a szesz, a henyélést, a nikotint, a másokat fölülmulni akarást. A gyermekeket munkára kell szoktatni. »A jó gazda megkeresi, a jó feleség megbecsüli« mondja a példabeszéd. Igen, férj és feleség vállvetve kell, hogy működjenek a takarékoságon. És épen az asszony az, ki elsősorban van hivatva helyrebillenteni a modern háztartás egyensúlyát józan önmérsékléssel a ruházókodásban, konyhán és társadalmi érintkezésekben.

A fejlett technika, kereskedelem és ipar révén óriási a csábítás a pénz kiadásra. Szébbnél-szebb cikkeket, tárgyakat teszik pró-

Kirándulás az Aldunára.

A »Bácsmegeye« számára írta:

Latinovits Pál.

(3)

Végre feltűntek Orsova körvonalai, sok gőzhajóval és uszályllyal, melyek innét a Fekete tengerig, majd Budapestig mennek.

Orsova kis hely, a szemben fekvő török lakosságú Ada-Kaleh kis szigettel, a hajdan hatalmas török invázió utolsó maradványával. Kuriozum gyanánt tekintik meg a turisták s ezzel minden meg van mondva. Néhány silány török háziipari készítményt sóznak jó drágán az idegenek nyakába.

Orsován egy sereg moldvai hordár lepi el a hajót, kik a készen álló méregdrága s eléggé gyatra lovú és kocsiyu fiakkereken viszik a podgyaszt. Az utat Herkulesfürdőig kocsin akartuk megtenni s a bérkocsis látva idegen voltunkat, tízennyi korona erejéig szemtelenül megszarolt bennünket; az ut különben 8 koronába kerül. De persze erre a tisztelt rendőrség nem igen ügyel. Előttük az idegen médium, melyet meg kell nyuzni. Ez a jelszó itt, akárcsak Itáliában. Nem hiába a román lakosság is a rómaiak utódjának mondja magát, mint a taliánok, de úgy látszik, az idegenek kizsárolásában egyek.

Az ut Orsovától Herkulesfürdőig remek. A Cserna patak folyik az ut mellett, gyönyörű kanyarulatokban. Erdőborított hegyek teszik festőivé a tájat. Persze a földmívelés gyatra, de jószág-állományuk meglehetősen. Az ut kocsin két óra hosszat tart, de érdemes megtenni.

Végre berobogunk Herkulesfürdőbe. A szép

villák, állami szállodák, melyek bérben vannak adva, a szép fürdői sétányok és park tetszetősen változatos látványt nyújtanak a szemnek.

A sétányon a 29-ik gyalogezred zenekara huzta a szébbnél-szebb melódiákat s a fürdőközönség fel s alá hullámzott tarka vegyületben. Volt itt sok román festői öltözetben, szerb, bosnyák és török. Sőt még fátyollal erősen bevont török nő is láttunk.

Kocsink a »József főherceg« című szállónál állott meg. Ez lévén a legmodernebbül berendezett szálló. Bérlelje a zombori »Vadászkürt« szállóé, neve Bergmann. Igen szép, modern kényelemmel, villamosvilágítással berendezve. Étterme, kávéháza is fényes. Arai oly drágák, mint a budapesti Pannónia, Bristol, vagy Hungaria szállodáé. Konyhája jó s borai is meglehetősek. Ezenkívül ott van még a »Ferenc-József« és »Erzsébet« szálloda, elég csinosan berendezve s egy jó csomó különböző nevű villa.

Katonák részére külön legénységi pavillon van, mely már 1811-ben épült s a tisztek részére a »Theresien-Hof«, melyben 150 tiszt nyer elhelyezést, persze mesés olcsó árakon. A fürdők katonák s tisztek részére teljesen díjmentesek. Külön katonai ezredorvos gyógykezeléi őket. A legénység s altisztek közt sok a zsandár, kiket a tulnéhez szolgálat tesz lábaikra köszvényessé.

Hatalmas Herkules-szobor van a Theresien-Hof terének közepén, jelképezve, hogy már a rómaiak idejében is ismert s használt fürdő volt Herkulesfürdő. Sőt a mostani herkulesfürdői épület állítólag még a rómaiak idejéből származik. Talán Traján császár hadjáratai és utcsinálásában megrokkant legionáriusok is üdültek itt. Van sok régi latin felirású tábla is, mely ezt igazolni látszik.

A régi Herkulesfürdőt többnyire a román

pórnép és a katonaság legénységi része használja. Primitív épület, régi korból csekély komforttal, de annál nagyobb állítólagos gyógyhatással. A Szapáry-, Erzsébet-fürdők modern berendezésűek. Van uszoda is, olyanforma, mint a budapesti Császárfürdő. A sétányok elég árnyasak s tisztán tartvák. Az egész a földmívelési minisztérium kezelése alatt van s a jelenlegi nagyüzemű fürdőigazgató, Kolosváry példás rendben tartja a fürdőt.

1817-ben II. Ferenc király is meglátogatta e helyet, valamint boldogult Erzséket királynénk s Erzsébet román királyné is. Mindannyi látogatást emléktábla jelzi. Királyunk is töltött itt 2 napot, amit szintén emléktábla örökít meg.

Szórakozás vajmi kevés van Herkulesfürdőben. A gyógyterem előtt naponta reggel 8—9-ig, délután 6—8-ig játszik a katonazene. Este a gyógyteremben 9—11 óra közt zene és tánc van. Egy teljes hónapig Aréna is van, de oda vajmi kevesen járnak s ha nem lenne az állami 5000 koronás subvenció s Lövei titkár hatalmas rábeszélő tehetsége, bizony oda senki se járna s az igazgató nagyon is ráfizetne.

Inkább kirándul a szép hegyek közé, akiknek nem podegrás a lába. Aki beteg, annak meg a katonazene is felesleges szórakozás, lévén az a maga bajával elfoglalva.

Nyáron, ha a hőség nagy, egészséges embernek türelmetlen a meleg, lévén Herkulesfürdő hegyektől övezett katlanban. De annál jobb a köszvényes betegeknek, kik a forró fürdő után sütikéreznek a sokszor 38 Reaumur-fokos hőségben.

A gyógyterem igen szép helyiség, hol esős időben huzódik meg a közönség. Zongoráznak, énekelnek ilyenkor s társasjátékokkal üzik az unalmat. Étterem, kávéház is van a gyógyterem mellett, persze nem olcsó árakkal, de hát nem is

bára, hozzák kísértetbe asszonyaink ellenállását. Ruha, ékszer, szükségleti tárgy elhagyta a célszerűség szűkös kereteit, raffinált izléssel, páratlan hatásvadászattal csiklandozzák, ingerlik vételre s jaj annak, ki hálójába keveredik a kerítőknék, mert egy szép cipő, szép és drága ruhát, kalapot, kabátot, ékszer stb.-t von maga után, a szép kis fej megszedül, elveszti józan számító képességét, sutba dobja a takarékoság elvét, sőt a keményfejű férjet is hizelgessel, szép szóval a sikamlós talajra csábítja, ki eleinte motyogja ugyan a takarékoság unalmas ostobaságát, de elkábulva, lebukik a habokba, uszik csábító szirénje után Siófokra . . . Ostendébe . . . Svine-mündébe . . . Helgolandba, mint yachtok vitorlái bontják ki szárnyaikat a . . . váltók.

R. J.

A baja—bátaszéki vasuti hid.

Megbotránkoztató, fölháborító a kereskedelmi kormány a nagy Alföld, a hatalmas Dunántul kereskedelmét és iparát mélyen sértő ama intézkedése, mellyel a baja—bátaszéki vasuti hid megnyitását megakadályozza. Az óriási összegek árán megépült vasut és az azzal kapcsolatos vasutvonal idestova már 1 esztendeje elkészült s a kereskedelmi kormány még mindig nem teljesítette köteleességét, hogy azokat a forgalomnak átadja. Egyéni érdeket, önző célokat szolgáló vasutak létesítéseért türelmetlen idegességgel, lobbalsebellel teszi meg a rendelkezéseket: a pozsony—bécsi, balatoni és tömérdek vicinális vasutakat minden akadályon át a megvalósulás felé viszi, — de egy nagy, hatalmas vasutal szemben, mely százezrek érdekét szolgálja, mely az ország egy nagy részének közgazdaságát van hivatva előbbre vinni, bűnös közönyt tanusít, sőt érdekeit körökel összejárszva, az ellen cselekszik. A küldött-ségek előtt mézes-mázos szavakkal biztat, ígér, de a valóságban sérelmes magatartást tanusít. Érthető tehát a közhangulatnak fölháborodása, mely a kereskedelmi kormány ellen nyilvánul. Ezt fejezi ki a következő bajai

nyilatkozat is:

Baján még él egynéhány azokból a bizonyos öreg emberekből, kik vissza tudnak emlékezni arra az időre, mikor a bajai Duna áthidalás fon-

tosságát és szükségességét első ízben kezdték hangoztatni. E néhány öreg emberen kívül ezrei vannak az itteni lakóknak, kik az azóta megindult törekvések, küzdelem, hosszú-hosszu soráról tudnak, mely odáig juttatta a dolgokat, hogy a baja—bátaszéki vasut végre testté kezdett válni. Harmadéve, 1906. év végén fogtak e nagyarányu munkához és mi bajaiak gyönyörködtünk a sűrűs-forgásban, mi az építés alatt határunkat megélénkítette.

Mintegy együtt éltük át az építőkkel az építés izgalma. Örültünk a sikernek, a hid és vasut előrehaladásának és mikor tavaly decemberben az első mozdonyt megláttuk a Dunahidon végigrobogni, megkönnyebbülve szólottunk: ime, most már meg van a vasutunk és egy-kettőre hasznát is fogjuk annak látni. Vártuk, lestük a pillanatot, mely bennünket, bácskaiakat a vasuton a Dunán átröpít. De mentül közelebb gondoltuk ezt a várva-várt momentumot, annál inkább ért el a csalódás keserősége, mert ma, kilenc hónap elmúltával vasutunk megnyitásának bizonytalansága talán nagyobb, mint volt ennekelőtte. Azok a bizonyos öreg emberek, akik a vasut eszméjének megszületésére visszaemlékeztek, kik hosszú idők türelmével várták a pillanatot, mely őket a vasutal átvitte volna a szép Dunántulra, vagy onnan a magyar tengerpartra, ma rezignáltan hajják le fejüket és a pusztában maradt Mózes sorsára gondolnak. Ők is megmutatták népüknek az ígért hidját és vasutját; talán népük hozzá is fog az idők végtelen folyamán e jókhoz jutni, de az öregek innen maradnak a Duna partján és anélkül szállandának a sirba, hogy a baja—bátaszéki vasutra eljuthatnának. Mert, ugy látszik, rövid életű halandó már meg nem éli, hogy a baja—bátaszéki vasut megnyíljon.

Már innen-onnan kilenc hónapja, hogy elkészült a baja—bátaszéki hid és vasut, hogy a hidakat megpróbálták, hogy azokon rendszeres mozdonyforgalmat tartottak fenn, szóval kilenc hónap óta látjuk a mi paraszti eszünkkel az állapotokat olyanoknak, hogy a baja—bátaszéki vasut a forgalomnak átadható lett volna. Ugyanannyi idő óta ismételtlen és többször Baja és vele egész délnyugatja Magyarországnak kérte, sürgette a vasut megnyitását az illetékes tényezőknél. *Üres ígéretsekkel és szép szavakkal hazatessékeltek bennünket és az ország értelmi és vagyoni képviselőinek oly tömegét, melyből nagyobb német fejedelemség is kitéllene. Magam is ott voltam Szegeden, mikor kereskedelmi államtitkárunk a vasut megnyitását május havára biztos kiállításba helyezte.* Hogy mily sikerrel, arról a tények tanuskodnak. Hallottam és olvastam arról is, hogy a föltételek köburkolatainak késedelmes elkészítése, vállalkozóval való nehézségek stb. stb. lennének a megnyitás akadályai. Sőt azt is, hogy az Államvasutak nem volnának elkészülve a vasut megnyitásárá. És midőn a felhozott kifogások lényege felől az itt levő vasuti mérnökökhöz kérdést

pán az ő érdekében. Őn akkor mosolygott s elismerte, hogy nemes ellenfélnek bizonyultam, de vajjon gondolt-e akkor arra, hogy apró, puha kezeivel milyen óriási rombolást vitt véghez! Akkor, azon az esős, csunya novemberi délutánon az élet harcterén őn volt a győztes, de győzelme nem az erősek diadala, hanem a gyávák megalkudni tudó nyeresége volt. De ugy látom, a megalkuvás még sem sikerült teljesen, mert hiszen levele, ez a finom, ibolya illatu levél sok mindent elárul, amit őn bizonyára nem árulna el nekem.

Őn látom, felém vigyorog gúnyosan a sárga kis ördög s meg sugja nekem, hogy őn a gazdag, a boldogság Krözusa irigylitőlem, féltékeny a multra! Arra a multra, amely ott fejeződött be, ahol az őn jelenje kezdődött. Őn tulbecsülte volna önönmagát, szépségének, fiatalságának vonzó erejét, hogy félti a jelent a multtól, a multtól? Attól a multtól, amelynek ma már csak romjai vannak s őn egykor, még nem is olyan régen, biztos, fölényes mosollyal helyezte rá a romba dől világra mirtuszkoszoruját! Vagy nem volt elég nagy a szép, fehér menyasszonyi fátyol, hogy teljesen befődjé azt a pusztulást, a mit az őn kezei okoztak?

Mondja Asszonyom, akkor mikor eljött hozzám királynői szépségében, hogy a menyasszony jogán parancsoljon nekem, nem érzett őn akkor valami olyasfélét, mintha lopott volna? S akkor, mikor diadalának fényes ünnepét ülte, nem hallotta az orgona bugásában az én zokogásomat? Őné a jelen, a jövő s őn mégis irigylitőlem a multat? Őné a szabad, a törvény ortalma alatt álló, a szülők áldásától kísért szerelem s őn mégis irigylitőlem a lopott, a mindenkitől megvetett szerelmet? Az őn neve, Asszonyom, a tisztelt, a sokaktól irigyelt név, őn a »feleség«; az őn nevem a becstelen, a meggyalázott, az őn nevem a »szetető« s őn mégis, mégis félti, sajnálja tőlem a multat? Az őn gyermekének örül majd az édes anyja, az őn anyám sirva simogatja a kis fiam fejét s őn mégis irigylitőlem a multat?

intéztem a megnyitás elhalasztásának okairól, ők mélységesen hallgattak. De sarokba szorítva mindig megmondották, hogy a baja—bátaszéki vasut már mult év december havában a forgalomnak át lett volna adható. A baja—bátaszéki vasut fontosságáról már köteteket irtak és beszéltek. Azt újból elmondani fölösleges volna. Általa óriási közgazdasági előnyökhöz jut ugy hazánk délnyugati része, mint a Dunántul, le egész a magyar tengerpartig. Az ezen vasuton keletkező gabona-, állat- és áruforgalom, valamint a szén- és bányatermékek szállítási költsége azáltal, hogy e vasut körülbelül 200 km.-nyi ut megrövidülést jelent, jelentékeny megtakarításokat fog eredményezni és ezen összegnek javarésze Délmagyarország és a Dunántul termelők és közvetítők kereseti viszonyait lesz hivatva megjavítani.

Nem-e két kézzel kellett volna az intéző köröknék mindent megragadniok, hogy e kiépített új transversalis vasutat minél előbb adják át forgalomnak?

És nem-e elemi követelés, hogy azt a rengeteg sok milliót (122,000,000 korona), mely a megnyitásig gyümölcsözetlenül hever a vasutban, mielőbb kamatoztassák?

Van-e hazánkban annyi fölösleges pénz, hogy azt hidakba, vasutakba fektessük, gyáraknak, vállalkozóknak kifizessük és azt meddően hagyjuk? Akkor, mikor az ország pénzsűkiben van, mikor drága kincstári jegyek kibocsájtásával rövid lejáratu kölcsönökkel segít magán az ország? Valóban kíváncsi az ember azokra az indokokra, melyek az illetékes tényezőket e magatartásra készítették és hogy miként fogják a felelőséget mindezekért vállalni az ország színe előtt majd ha felelni kell e ténykedésükért. De hazánk elemi financiai érdekeinek megóvása is megkívánja a vasut mielőbbi megnyitását. Az investált milliók nem heverhetnek parlagon, azok gyümölcsözeteése kötelesség. Ennek további meggátlása több a hibánál, az bűn volna.

G. E.

Csalás Dungyerszky Bogdán nevével.

Dungyerszky Bogdán óbecsei földbirtokos nevére egy bünszövetkezet százharmincezer korona kölcsönt akart fölvenni a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. A bünszövetkezet rendkívül körmönfont módon járt el. Egy szelhamost heteken át Dungyerszkyként szerepeltettek mindazonon a helyeken, ahol később a csalás elkövetésekor Dungyerszkynek magának kellett megjelennie. Megtévészítették első sorban azt az ügyvédet, aki igazolta Dungyerszky személyazonosságát, továbbá a közjegyzőt, aki a személyazonosságot hitelesítette, végül magát a bankot is,

Ha könnyektől homályos szemmel kutatni mennék a romhalmaz közé, amely ott fekszik porrá zuva az őn boldogsága alatt, megtalálnám elhervadva mindazt, aminek fényében őn most sütkérezik. A szépséget, ifjúságot, a becstelést! Az én könnyeimben, az én sóhajaimon épült fel az őn trónja; nem gondolja, hogy ingó talajon áll s egykor maga alá temetheti az őn arcának rózsáit? Az én illuzióim, az én szép álmaim összetépett fátyolát használta fel, evvel a foszlányokkal szötte magának a menyasszonyi álmait. De ime, a kihalt, rombadólt világból felelt a hideg, néma kísértet s oda szegődött az őn boldogságának társául! Hideg, szenttelen szemekkel kíséri őnt, fagyos ujjával letörli ajkairól a mosolyt s arcának rózsáit elhervasztja metsző leheletével. Ott van a csókok, ölelések között s részt kér magának álmaiból! Puha, himes lakása legszebb zugocskájából ellopja magának a legkedvesebb helyet. Hogy mindezt honnan tudom? A finom, ibolya illatu levél lehele felém s én sajnálom őnt, szegény Asszonyom!

Tehát a megalkuvás nem sikerült! Mintha ugy érezném, hogy kettőnk között a legyőzött, a lealázott még sem én, az elhagyott vagyok! Hogy is vethetne másként árnyékot az őn napfényes forró jelenére az én kihült, kihalt multam? Milyen kislelkű lehet őn, Asszonyom, hogy ennyi kincs birtokában éppen azt a fényt veszített gyémántot óhajtja! Szivemből sajnálom őnt, Asszonyom s nem adnám cserébe az őn fényes, diadalmas jelenéért az én romba dől, porrá zuzott multamat s nem váltanám fel ezt a szentelen, örömnélküli jelenemet az őn reményekbe burkolt korcs jövőjéért. Gondolkozzék. Asszonyom, vajjon kettőnk közül ki veszített többet: én a legyőzött, vagy őn a diadalmas győző?!

M. Margit.

Másolta: R. Kertész Gizella.

Levél.

— Eredeti tárca. —

Asszonyom!

Itt fekszik előttem az őn levele, ez a sértő, kihívó hangú levél, amelynek minden betűje kirívó ellentéte a gyöngéd, finom ibolya illatnak, mellyel talán ellensúlyozni akarta a szavak nyers, erőszakos kifejezéseit? Oh, Asszonyom, milyen vakmerővé tették őnt a nászut bizalmas percei, hogy ily vigyázatlanul támad ellenfelére! Nem gondolja, hogy tulságos nagy a bátorság, amelylyel a férje kedvesét, a férje gyermekének az anyját engedelmességre kényszeríteni próbálja? Ne felejtse el Asszonyom, hogy kettőnk között, azaz őn és én közöttem csak fegyverszünet van. Emlékszik őn, Asszonyom, arra az esős, csunya novemberi délutánra, mikor őn ifju szépségének teljes pompájában eljött hozzám, a szürke, igénytelen asszonyhoz? Emlékszik milyen soká ültünk együtt, mint két békét kötő ellenfél? Őn azt mondta, Róbert szereti őnt s én látva, ragyogó arany haját, rózsás arcát, nem is kételkedtem benne s megköltöttem önnel a békét az ő, csu-

amely a pénzt már ki is akarta fizetni. A manipuláció azonban még sem sikerült, az utolsó percben megtudta a dolgot Dungserszky ügyvédje és utját vágta a pénz fölvetelének. Beslin Emil, a főbűnöst, akiről kiderült, hogy őt szerepeltették Dungserszky helyett, mint jelentettük, elfogták. Beslin Emil tegnap délután hallgatták ki a részletekre nézve. A rendőrség tovább nyomoz s valószínű, hogy a dologban még mások letartóztatására is kerül a sor. Az ügyben szereplő Mandics Ede dr. ügyvéd a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Tény, hogy én Dungserszky Bogdán személyazonosságát igazoltam, de tettem ezt 1. az illető, kölcsönt szorgalmazó, teljesen korrekt megjelenésű s ügyvédi közreműködésemet fölkérő uriember által kezemhez letett, most már a nyomozó hatóságnak átadott, bíróilag és községgileg hitelesített okiratok alapján, 2. a vele postai ajánlott-levelel és ügyvédjével váltott levelezés, 3. az általam az illetőnek Dungserszky Bogdán névre és címre, szabadkai lakására postai ajánlott levelel beküldött levelem és iratoknak az illető által nekem történt bemutatása, 4. a pénz felvételére nekem adott megbízatás és az illetőtől családi és vagyoni állapota iránt adott felvilágosításai stb. alapján, úgy, hogy eljárásomban én a kellő kautálékot megtartottam, annál is inkább, mert mint ügyvédnek tudnom és ismernem kellett igazolásom következményeit. Eljárásom kellőképpen scrupulózus volta tehát az eddigiekből is kiderül s hogy inkorrektiséget nem követtem el, arról 33 évet meghaladó közpályám, nagyon is sokoldalú és tevékeny működésem és saját egyéniségem is teljes biztosítékot is nyújt. Tisztelettel Mandics Ede ügyvéd.

Egry Péter Pál rendőrkapitány folytatta a bonyolult ügyben a nyomozást és valószínűleg ma be is fejezi. Az eddigi adatok szerint valószínűnek látszik, hogy a rendőrségnek sikerülni fog teljes pontossággal megállapítani, hogy kinek milyen része volt a furfangos terv elkészítésében. Folytatólag kihallgatták Beslin, aki, mint Dungserszky Bogdán fungált a csalásnál. Beslin napok óta csürte-csavarta a dolgot és folyton ellentétes vallomásokkal akarta az ügy felderítését megakadályozni, ma azonban szakított ezzel a taktikával és beismerő vallomást tett minden irányban. Elmondta, hogy a család értelmi szerzője Ispravnits Széver dr. ügyvédjelölt, akinek azonban sikerült a nagy zűrzavarban elmenekülnie. Vallomása során ma elmondotta azt is, hogy ugy Mandics Ede ügyvéd, mint Weisz Vilmos pénzügynök nagyon jól ismerték őt és tudták róla, hogy ő nem Dungserszky Bogdán. Különösen terhelő a vallomása Mandics dr.-ra, akiről azt állítja, hogy ő financirozta az egész vállalkozást és ő adott pénzt az utazásokra. Beslin kihallgatása után letartóztatták.

A család kiderítésének és Beslin letartóztatásának érdekes körülményeiről jelentik Óbecséről:

A szenzációs esemény tere a Somogyi Milkó ügyvédi iroda volt a hol pénteken reggel megjelent egy elegánsan öltözött fiatal uri ember és mint Beslin Emil ügyvédjelölt mutatkozott be. Az ügyvéd urat kereste. Bevezették dr. Somogyihoz, akinek ezután elmondotta, hogy Dungserszky Bogdán földbirtokosnak 130 ezer koronáról szóló közokirati adósevelét szeretné sürgősen telekkönyvetetni és erre a célra 50 koronát tett le, hogy délre ezt keresztül vigye az ügyvédi iroda.

Dr. Somogyi várakozásra utalta az idegent, míg társa dr. Milkó Gyula ügyvéd megérkezik, a ki is eljár a kívánt ügyben. Nemsokára jött is dr. Milkó, akinek bemutatkozva, újra elmondja jövelele célját, átadva Cottely fővárosi közjegyzőnél készült okiratot és kérve, hogy a 130 ezer koronás betáblázás sürgősen intéztessék el, mert ha d. u. 1 órára nem viheti magával úgy nem is kell!

Dr. Milkó ismerve a helyzetet, azonnal gyanut fogott, de ennek az ügy érdekében kifejezést nem adott sőt, hogy az idegent megnyugtassa, hangosan utasította irnokát, hogy rögtön vigye az iratokat a telekkönyvi hivatalba és ezáltal sikerült ügyesen elcsipni a csalót.

Az idegen arra kérte az ügyvédet, hogy délre a kész bekebelezési végzést megkaphassa, a miér el fog jönni. Most — úgy mond — siet Bácsföldvára, mert ott is van elintézendő dolga. (Lehet, hogy a bácsföldvári takarékos is megakarta látogatni!)

A mint az idegen távozott, dr. Milkó, aki előzetesen Dungserszkytól az esetről, illetve a család kísérletéről már értesült, Vojnovits ügyvédet kereste telefonon és egyúttal dr. Galambost kérte magához, hogy a szenzációs csalásról vele értekezzenek.

Vojnovits ügyvéd ugyancsak dr. Galambost kereste fel azon levéllel, mellyel Weisz Vilmos pénzügynök értesíti Dungserszkyt, hogy a pesti kereskedelmi bank a kért 130000 koronát folyó számlán folyósította részére, mely levél lett tulajdonképpen a család árulója.

Vojnovits és Galambos alig tanácskoztak a Dungserszkyhez intézett levél mikénti elintézéséről, mikor ismételtén kérte most már mindkettőjüket dr. Somogyi és dr. Milkó a saját irodájukba, ahol már mind a négy ügyvéd abban állapodott meg, hogy Vörös h. jegyzőt a titokzatos idegen letartóztatására felkérjük. Dr. Galambos telefonon magához kérte Vörös jegyzőt, a kinek dicsősége, hogy a csalót elutazása pillanatában hurokra kerítette.

A zentai iskolák államosítása.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, 1909. aug. 3.

Iskoláink államosításának ügye még mindig nagy izgalomban tartja az itteni közvéleményt. Az Ellinger-féle függetlenségi és 48-as párt, mely kezdetben az államosításért harcolt s a városi közgyűlésen az állammal való szerződés kötését lehetővé tette, most az államosítás ellen foglalt állást. Első pillanatra az a látszat merült föl, hogy ez a párt elvi következetlenségbe esett. Pedig a dolog nem így áll. Ez a párt elvi szempontból ma is híve az államosítás eszméjének, de a fenforogó körülmények közt ellene kell állást foglalnia, mert a közoktatásügyi kormány a szerződés egyes pontjainak megállapításánál olyan hibát követett el, mely a várost pénzügyileg súlyosan károsítja. Ugyanis olyan terheket ró a városra, melyeket az nem köteles viselni. A városi többséggel tehát minden követ megmozgat, hogy a szerződés megváltoztatását keresztül vigye s így a lakosságot hiábavaló terhekkel megóvja.

De amíg ez az akció erőteljesen folyik, addig a közoktatásügyi miniszter egy erőszakos sakkhúzással gátat vett a további eljárásnak. Ugyanis már napokkal ezelőtt kinevezte az itteni iskolák tanítói karát, vagyis állami szolgálatba vette őket át. Ezzel az intézkedéssel még ráért volna 4 hétig, de pártpolitikai szempontból mégis siettetett.

A kinevezett tanítók és tanítónők ezek:

Forra Ferenc, Novoszel János, Mezei Mihály, Bakody Márton, Harsányi János, Lebák Béla, Forray János, L. Bieliczky Veron, Fülöp Antónia, B. Fischer Berta, Sz. Lux Irma, Soltész József, Szupits Márton, Szekfü Ferenc, Fodor János, Winkler Irma, Bl. Tóth Viktória, Sóti Béla, Bellér Irén, D. Árvay Matild, Jung János, D. Lebák Ida, Malisza Ignác, Ósz Szabó Dániel, Ellinger Amália, Novoszel Andor, Stökl József, Kovács János, Nagy Sándor, Fodor György, Pintér Mihály, Gerber Károly, Szupits József, Homolya Matild, M. Huszár Viktória, Mester István, Ujházy Anna, Kis Zentai Gizella, Döme László, Novoszel István, Bubala Ignác, Halász Menyhért, Rieger Ilona, Latky Ilona, Kalmár Antal és Lengyel Mária.

Szterényi, a kétkulacos.

Szterényinek Brassóban elmondott beszámolója méltán kelt feltűnést széles körökben. De nem az igazságával, politikai következetességével és az elvhűség tiszta moráljával, hanem azzal a raffineriával, melynek csuf szokása erőteljesen jellemzi a kereskedelmi államtitkárt.

Nincs az a Fregolli, aki Szterényit a kétszínű, átváltozó politikai mutatványaiban tulszárnyalhatná. Ha függetlenségével áll szóba, szentül azt hiszed, hogy él-hal a nemzeti bankért, az önálló vámterületért; ha pedig 67-essel folytat eszmecserét, egyedül üdvözítőnek a közösséget jelzi.

Brassói beszámolójában is a politikai csalafintaságnak szédületes magaslatára helyezkedett. A bankról szólva, azt mondta, hogy az önálló jegybankot meg kell teremteni, de csak úgy, ha azzal zavart nem idéznek elő. Minthogy pedig már maga az önálló bank gondolata is zavart támaszt, nyilvánvaló, hogy Szterényi a közös bankot akarja.

De azért a koalíció pausalezott sajtója — 67-es és 48-as gyanánt — dicshymnuszt zeng a nagy államférfiunak. A 67-esek azt mondják — és joggal, — hogy Szterényi nem akar bajt előidézni, s így most nem óhajta az önálló bankot. A 48-as lapok — köztük a Bácsmezei Függetlenség is — pedig azt hangoztatják, hogy Szterényi kívánja a nemzeti bankot. Tehát egyazon mondatból kétféle konkluzióra jutnak.

Hogy ez a csoda miként történhetett, azt a sajtóvélemények főberlője, Ábrányi Kornél és legényei mondhatnák meg.

Papi jubileum.

— Saját tudósítónktól. —

Szond, 1909. július 27.

Szép, magasztos ünnepszeg színhelye volt tegnap községünk. Köztisztelőben álló, népszerű plebánosunk, *Parcsetich* József c. kanonok és három paptársa: *Schröder* György palánkai, *Szabady* Ferenc keceli s *Schauer* Ferenc kerényi plebánosok ünnepelték pappá történt felszentelésüknek 40-ik évfordulóját. Lelkipásztorunknak közismert szerénysége gátat vont az ünnepszeg zajos megnyilatkozása elé. Csupán a templomban rendezett nagymise jelezte azt.

A község előljárósága nesztét vevén a csendes jubileumnak, kötelességének tartotta, hogy abból, jóllehet csendesen, a maga részét is kivegye. A jegyző vezetésével megjelent plebánosuk előtt s meleg szavakban fejezte ki neki a lakosság szeretetét és ragaszkodását, köszönetet mondva mindazért, amit évek hosszú során át a község érdekében tett.

Parcsetich kanonok meghatva a szeretet őszinte megnyilatkozásától, hálás köszönetet mondott a figyelemért s megígérte, hogy a lakosság érdekeit továbbra is föl fogja karolni.

H I R E K.

Pihenés.

Fehér felhők fodra gomolyog az égen.
A vizek halkán zúgva mesélnek,
S köröttem rendre életre kelnek,
Pajkos koboldjai a tündérmeséknek.

Az egyik ott fürdik a Duna vizében,
A másik ott táncol a zöld gyepen,
S intenek, hogy menjek, mulassak velők,
S az élet száz gondját félre tegyem.

... Ülök a parton... Nézem a fénylő vizet...
Rajta gyors fecske szárnyát lebbenti...
De jó is volna!... Eh! Nem kell semmi!
Nem vágyom másra, csak pihenni, pihenni!

Óh Gea, földanyám, hozzád simulok:
Szívd ki testemből a fáradtságot!
S te Phoebus — lelkelem keserű öröm;
Változtassa mézzé isteni sugárod!

MOLNÁRNÉ RADICH JOLÁN.

Vasgyárban.

Csak vézna, görnyedt hátú emberek
S szemökből mégis oly szilaj gyöngyör,
Oly vakmerő villámsugár mered,
Mint, kit feszült elektrontűz gyötör.
Talán nem is e földnek férgei?
Vagy örültek, hogy ezt a hús vasat
Falánk elem torkába bévetik
S fölénnyé mosolyganak?

... Borong a munka bus poézise,
Gomolygva él a szürke öserő,
Mely földi lélekből szorult ide,
De büszke mennyben is számottevő.
Prométheusz hunyáskodón tekint
S a füstbe, ködbe megy, suhan tovább;
Meglópta Jupiter apát megint
A csalfa porkoláb?

A büntudat remegtetí kezét,
Mídon recsegve zeng e tűzkolossz
S a láng líhegve pernyét lebbent szét,
Pokolszemével kinparancsot oszt.
Vagy tán csak én vagyok, ki félek itt?
Ott fenn a rengő fujtató alatt
Moloch a Belzebub etetgeti, —
Dübörg a szénfalat.

Amott futó kigyó-rúd sistereg
Acélszorító karjai közül:
Riadva tágít a munkássereg,
A homlokukra verejtékek ül.
Itt sandít a halál. Borús lehe
Nehéz daruk suhintó, bús szava.
Itt forrnak össze élet és mese
Valóba olvadva.

Egy fütty . . . A tűzterem fakul, pihen.
A munka népe nyugalomra tér.
Világverő vasat csinál itt benn
S künn érte jár csekélyke munkabér.
Szabadba értünk im. Szelíd harang
Imára hívja őket ezrivel.
Nekik beszél az édes égi hang, —
... Az isten oly közel!

MOLTER KÁROLY.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügy-miniszter *Weliacha* Jánost, az ujvidéki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt az ujvidéki kir. ügyészség kerületében ügyészségi megbízottá rendelte ki.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közlése szerint dr. *Fehérvári* Dezső ügyvéd Baja, dr. *Strasser* Miksa ügyvéd Kula, dr. *Dukay* Adolf ügyvéd Magyar-kanizsa, dr. *Palócz* Simon ügyvéd Ada, dr. *Mamusich* József ügyvéd Szabadka, dr. *Bruck* Aurél ügyvéd Baja, dr. *Dimítrevics* Sándor ügyvéd Palánka, dr. *Groszmann* Adolf ügyvéd Ujvidék székhelyvel az ügyvédek lajstromába iktattattak. Továbbá dr. *Rajcsich* László apatini, dr. *Landauer* Adolf szabadkai és dr. *Krónits* István zombori ügyvédek önkéntes lemondásuk folytán töröltek; dr. *Rajcsich* László apatini ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. *Rapp* András apatini ügyvédnek, dr. *Landauer* Adolf szabadkai ügyvéd dr. *Dohány* Sándor szabadkai ügyvédnek, dr. *Krónits* István zombori ügyvéd pedig dr. *Bugarszki* Koszta zombori ügyvédnek adta át, végül dr. *Kozics* Elemér magyarkanizsai ügyvéd a lakóhelyét *Zentára* helyezte át.

Megjutalmazott jegyző. Székely Sándor bácsgyulafalvai községi jegyzőt, a m. kir. pénzügy-minisztérium a közadók sikeres behajtásáért 50 korona jutalomban részesítette.

A szentfűlöpi postahivatal köréből. A szentfűlöpi postamesteri állásra a temesvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság Tompa Róza zsidóvári postamestert helyezte át.

A futtakai plébániára az érsek *Eberhardt* Pétert küldte ki káplánná.

A római kath. klerus köréből. A Kalo-csán rendezett papi lelkigyakorlatokon résztvettek: az érsek, Boromisza István apát-kanonok-plébános, Kalmár Sándor dr. theol. tanár, Németh Imre nyug. plébános, Tantos Ferenc káplán. A vidékiek közül. Plébánosok: Csóti János tornyosi, Czeiner Ferenc prónayfalvai, Demsa József csengődi, Drach Antal szépliget, Futó Ferenc ókéri, Jeszenovics Félix bátyai, Kanyó János kiskőrösi, Kersch Mihály kulai, Ketterer Mihály bácsbokodi, Kleiner Adolf tb. kanonok hajósi, Kuluncsich Illés dusnoki, Kuluncsich Pál megválasztott Szabadka sz. György plébániai, Latky József adai, Magyar István újverbázi, Michler Ferenc moholi, Nagy Máttyás csurogi, Rakia László ósziváci, Simrák Béla martonosi, Tillinger Ferenc császártöltési, Uhl József sükösi, Witt Ignác foktői. Id. administratorok: Szabados Pál adorjáni, Vajda Ottó Zenta sz. Sziv plébániai, Antalkovics Vilmos zsabalyai. Káplánok: Berecz Kálmán, Beretich

Marián, Drozdik Imre, Evetovics Péter, Gyurics József, Németh Zsigmond, Schmellhegger Emil, Tamás Ferenc, Veres Mihály, Vermes Gyula, Eberhard Péter.

Slójd tanfolyam Palánkán. A kézimunkára nevelő országos egyesület tanítók részére — mint levelezőnk írja — Palánkán f. év július havában, 4 heti slójd (nevelő kézimunka) tanfolyamot tartott Tolnay János, palánkai áll. polg. iskolai tanár vezetésével. A tanfolyamon résztvettek által előállított tárgyak kiállítása július hó 31-én d. e. 11 órakor nyitott meg és 1-én este 5 óráig állt a közönség rendelkezésére.

Régészeti ásatások. Greiner Endre kishegyési tanító pár év előtt egy igen érdekes népvándorláskori temetőt fedezett fel. A leletek a megyei muzeumba kerültek. Azóta a tört. társulat e helyen évről-évre nagyobb szerű ásatásokat rendez. A kutatások — mint levelezőnk írja — f. hó 26-án újból megkezdődtek és nagy sikerrel járnak. A munkálatokat *Gubitz* Kálmán muzeum őr vezetői, Greiner közreműködésével. A feltárt sírokból eddig is sok gyöngy, bronz karperecek, fülbevalók, gyűrűk, kések és más használati tárgyak kerültek felszínre. Az emlékek a népvándorlási kor azon időszakából valók, amikor az avar nép itt lakott.

A bácsmezei galamblovó-egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Dr. Kuzman Oszkár ügyét néhány lelkiismeretlen hírlaptudósító úgy találja föl, mintha az a derék fiatal orvost kedvezőtlen színben tüntetné föl. Pedig éppen az ellenkezője igaz. Mert dr. Kuzman hű marad orvosi esküjéhez és hiven teljesítette emberbaráti kötelességét, midőn a betegsegélyező pénztárnál annak idején való hivatását minden terrorizmus ellenére lelkiismeretesen teljesítette. Ügyvédje, dr. *Fehér* János tehát helyesen cselekedett, midőn a bajai szakértők ellen kifogást emelt és idegeneknek delegálását kérte, amihez a munkásbiztosító pénztár hozzá is járult. Bármilyen ítéletet is hozzon a pénztár, dr. *Kuzman* egyéni és orvosi korrektségét az nem érintheti.

Házasságok. *Hack* Jenő gyógyszerész eljegyezte *Heiszler* Irén kisasszonyt, *Heiszler* Györgyvánszki Ferenc zentai gyógyszerész tulajdonos leányát.

Mangh József honvédszázados, topolyai földink, eljegyezte *Zakar* Rózsika kisasszonyt Ceglédén.

Bátor Károly eljegyezte *Löbmüller* Szidonia kisasszonyt.

Lukenhübl János Mitrovicáról feleségül vette *Piry* Teréz kisasszonyt Apatinból.

Goldman Richárd bécsi magántisztviselő eljegyezte *Kunváry* Friderika kisasszonyt Ujvidékről.

Springer Arthur zentai főszolgabírósi tisztviselő eljegyezte *Szalvay* Ilona kisasszonyt.

Lassner Tivadár Óbecséről vasárnap vette nőül *Deák* Margit kisasszonyt Nagyikindán.

Visontay Mihály törökkenesei községi tisztviselő eljegyezte *Rózsa* Mariskát Zentán.

Egy főszolgabíró a gyermekvédelemért. Dr. Balaton Gyula főszolgabíró rendeletben hívta föl az illetékes körök figyelmét a csecsemő gyermekek védelme érdekében. A községi jegyzők és orvosok fontos feladata az, hogy minden elhagyott gyermekről jelentést téve, annak gondozására az állami menhelyeket fölhívja. Ha bárki is tud olyan csecsemőről, akit anyja elhagyott, vagy dajkaságba adott ki, mert nem tudja a szegény anyja az eljárást a gyermek-menhelybe való fölvételhez, az ilyenről a Szabadkán székelő állami menhelynél jelentést kell tenni, avagy oda kell küldeni. Az állami menhelybe minden csecsemő gyermeket fölvesznek és oda törekcsenek, hogy az anyja táplálja a saját gyermekét. Ha tehát bárki is tud ilyen elhagyatott csecsemőről, tegyen róla jelentést az előljáróságánál, vagy egyenesen a szabadkai menhely igazgatójánál.

A bajai Vadász-társaság tegnap tartotta tisztújító közgyűlését. Elnökké megválasztott *Delly Géza*, alelnökké *Bischof Károly*, vadászmesterekké *Kabdebó János* és *Pósta Árpád*. Választmányi tagok lettek: dr. *Makray* László, *Kellner* János, *Wilhelm* Károly és dr. *Fehér* Lőrinc. Jegyző dr. *Reiser* Antal és pénztárnok *Horváth* István.

Halálozások. *Virter* Kálmán ny. honvéd-őrnagy július 28-án 60 éves korában Zomborban meghalt. A rokonszenves, köztisztviselőben állott férfit a lakosság minden rétegének óriási részvételével temették el. Az elhunytban *Vétes* Károly, lapunk népszerű munkatársa, a Bácsmezei Irodalmi Társulat elnöke fivérével gyászolja.

Id. *Groll* József földbirtokos, Hódság vezér-férfiainak és legnépszerűbb embereinek egyike halt meg július hó 27-én. Fokozta a mély részvételt, hogy *Groll* József véletlen baleset következtében lett a halál áldozata. Az elhunyt földi

maradványát július hó 28-án helyezték örök nyugalomra a hódsági róm. kath. temetőben.

Csuka Sándor magyarkanizsai ny. főmérnök, a mérnöki kar egyik kiválóan képzett, érdemes tagja a napokban Budapesten meghalt. Az elhunytban *Kanizsai* Ferenc, az ifjabb irógárda kiváló s tevékeny tollu tagja atyját gyászolja.

Mokossay Máttyás szabadkai szentrókusi plébános aug. 1-én 62 éves korában meghalt. A derék, jelesképzettségű papot, ki Szabadka közéletében eredményes munkásságot fejtett ki, ezekre menő tömeg imponáns részvételével temették el. Képviselve volt valamennyi hatóság, testület, egyelet és a kath. klerus nagy számban.

Dorotics Ágoston bajmoki tanító a napokban meghalt. Nagy részvételt temették el.

Spitzer Hermanné sz. Weisz Margit a napokban Bajmokon 21 éves korában meghalt. A közkedvelt urnó temetésén a társadalom minden rétegéhez tartozó nagy közönség volt jelen.

Neskovics Erzi 16 éves korában Zomborban meghalt.

Váltóhamisítással vádolt pap elhunyt. *Musiczky* János gör. kel. lelkész július 31-én 30 éves korában Sajkáslakon elhalálozott. Az elhunytat váltóhamisítás miatt az ujvidéki kir. törvényszék 2 és fél évi fegyházra ítélte. Ügye főbbezés alatt állott. Betegsége miatt néhány nap előtt kibocsájtották és így vált lehetővé, hogy a szülői háznál fejezze be a vége felé sötétített életpályáját.

Tűz egy kis leány vigyázatlanságából. Erdélyi Verona 12 éves kis leány, ki *Dungyverszki* Jakab bérgazdaságában volt alkalmazva, a napokban a tarlón szalonnasütés végett tüzet jakott. A szikrák átrepültek a közel levő zabkeresztekbe s 80 kereszt zabot elhamvasztottak.

Bosszúból. A kovili zárdában július 26-án tartott bucsu alkalmával *Militty* Demeter felsőkaboli legény — mint levelezőnk írja — bosszúból egy forgópisztolyból *Militty* Velykora lött. A kiszemelt áldozat ép egy tölgyfa mellett állott, amidőn a lövés történt. Ha le nem hajol, a golyó a fején találta volna.

Tűz a kaboli zárdában. Folyó hó 30-án a kaboli zárdá nagy istállója ismeretlen módon kigyuladt és teljesen leégett. A kár — mint levelezőnk írja — több ezer koronára rug. Az istállóban jószág nem volt.

Hamis arany 10 koronás. Kiss Ferenc sajklaski rendőrzvezető — mint levelezőnk írja — *Milánovics* Máttyás tiszakálmánfalvai lakostól egy darab hamis 10 koronás aranyat kobozott el. A hamisítvány a tökéletesség netovábbja és csakis a pengése árulja el hamis voltát.

Uj cégek és cégalakulások. Bácsmezeiben ujabban eme cégek és cégalakulások jöttek létre:

Bajmok. Szorgmalom r. t. (*Kunetz* Kálmán, *Füredi* Jákó, *Szvboda* Antal és *Schön* Tamás megszűntek igazgatókká lenni.)

Ujvidék. *Königstadler* Testvérek szesznyakereskedése. (*Königstadler* Károly és *Königstadler* Albert Béla beléptek a cégbe.)

Óbecse. *Róth* Emil férfi és női divatárú kereskedése.

Magyarkanizsa *Törley* Testvérek divatárú kereskedő.

Ujvidék. *Mikin* és *Sztojkovits* (Ópázuán fióktelepet létesítettek.)

Bezdan. *Loschitz* Lajos és fia vegyeskereskedők. (Tulajdonosok *Loschitz* Lajos és *Máttyás*.)

Apatin. *Wesztermayer* József és társai gőzfűrészgára. (Tulajdonosok *Wesztermayer* József halász, *Imhol* János halász, *Szorgend* János molnár, *Jerger* Ferenc halász és *Szorgend* József molnár.)

Ujvidék. *Popovits* *Lyubomir* divatkereskedése.

Baja. *Csáktornyai* *Tárházak* r. t. bajai fióktelepe.

Óbecse. *Müller* és *Marberger* gabonakereskedése. (Tulajdonosok özv. *Müller* *Arminné* és *Marberger* *Miksa*.)

Hangverseny Zsablyán. A zsablyai önkéntes tűzoltótestületnek folyó hó 1-én megtartott zárógyakorlata alkalmával, a tűzoltók lelkes oktatója, *Schubert* Márton, ujvidéki városi adótiszt a *Wallauch*-féle vendéglő kerti helyiségében, több Ujvidékről átrándult működdelő közreműködése mellett igen sikerült hangversenyt rendezett. A műkedvelők fényesen megállották helyüket, amit a nagyszámu intelligens közönség zajos tapsal jutalmazott meg. Különösen tetszett *Schubert* Márton kitünő tenorja. A műsor a következő volt: 1. *Bordal* az *Ernani* című operából, énekelték *Ábrányi* I., *Mudri* I., *Szalkai* F. és *Szalkai* I. 2. *Monolog*. *Vásári* kikiáltó. Előadta *Payer* József. 3. *Ariette* a *Madarász* operetéből. Hej be hangos a becsali csárda, népdal. Éne-

kelte Pulay József. 4. A tót táncmester. Kont, tragikomédia, előadta Gyenise Károly. 5. Canió dala, a Bajozzó operából. Elmegyek a templom mellett. Kuruc tábori dal. Énekelte Schubert Márton. 6. Tót halotti bucsuztató. Bűvészi mutatványok. Előadta Payer József. 7. Csillagos az éjjel nagyon, férfi négyeskar. Előadták Ábrányi I., Mudri I., Szalkai F. és Szalkai I. 8. A légymányoson. A vig szocialista. Vig jelenetek, előadta Gyenise Károly. 9. Sorrentói emlék. Miért vagy másé? Énekelte Schubert Márton. A hangverseny után tánc következett, a mely a reggeli órákban ért véget.

Szabadkai katonák a hadgyakorlaton.

A dandárgyakorlatokról augusztus 15-én visszatérő 6. honvédegyalozred tartalékosai augusztus 23-án indul el Temesrékás környékére, ahol augusztus 28-tól szeptember 2-ig hadgyakorlatokat végez. Szeptember 3-án egyesül a szegedi honvédegyalozreddel, amellyel 5-ig dandárgyakorlatokat tartanak. 6-án mindkét ezred egyesül a lugosi és verseci honvédezekkel, a budapesti 1-ső honvédegyalozreddel és ennek géppuska osztagával. Szeptember 12-ig hadgyakorlatok lesznek Máslak, Gyarmat és Temesrékás környékén. Szeptember 13-án kezdődnek a hadtest zárógyakorlatok, melyek 17-ig tartanak. A 4-es szabadkai honvédehuszárok augusztus 24-én indulnak Uj-Arad-Vigna felé, ahová szeptember 2-ára érnek. A honvédehuszárok 3-ától dandár, 12-éig hadosztály gyakorlatokat tartanak. Szeptember 17-ig a fentemlített gyaloghadosztállal és a 21-es tábori tízezerreddel vesz részt a hadtestgyakorlatokon. A zárógyakorlatokon 8300 ember és 2070 ló vesz részt. A 86-os bakák budapesti zászlóalja augusztus 9-én érkezik Baja felől Szabadkára, ahonnan 22-én megy Kecskemét felé. A 4 ik hadtest gyakorlatai szeptember 7-től 11-ig tartanak Püspökhatvan és Derecskó között. Ez alkalommal 23000 embert és 4000 lovat összpontosítanak.

A szabadkai kereskedő ifjak szegedi utja. A szabadkai kereskedő ifjak egyesülete elhatározta, hogy augusztus 15-én testületileg Szegedre utazik. Ezen kirándulás a szegedi kereskedő ifjak szabadkai látogatásának viszonzása.

A Ferenc-csatorna áldozata. Cservenkán a napokban Gogolyák István 23 éves kocsis uszás közben a csatornába fult. Hulláját kifogták.

Hármas szülés. Bácsföldváron Brankovics György napszámos felesége három gyermeket szült, még pedig 2 fiút és 1 leányt.

Véres verekedés Cservenkán. Cservenkán a napokban Pleesz Lajos földmivest három barátja a korcsmában véresre verte. A tettesek ellen megindították az eljárást.

Véres verekedés pártpolitika miatt. Zentáról jelentik a következőket: Zentán igazán különösen alakult ki a lapok iránya, meg az őket irányító városi politika. Akármelyik zentai újságnak nincs olyan száma, amelyben legalább másfél-hasábos nyílterben ne illették egymást kicsinyes okokból a válogatott becsületsértések egész tömegeivel a zentai lapok csinálói. A városi politika is a lapokhoz hasonlóan fejlődött ki. A zentai közgyűlés valóságos tárháza a becsületsértéseknek. A politikai élet elmérgesedésének nemesak a város fejlődését gátló eredményei vannak, hanem az alábbihoz hasonlóan véres kimeneteli következményei is. Barna János és Katona Gergely, az Ellinger-párt két alvezére, már régebb idő óta viszálykodásban élt egymással. Barnát bántotta, hogy őt a párt újabb teljesen mellőzi és minden bizalmi feladatot Katonára biz. Az első összekocanás egyik tanítónóválasztáson történt, mikor a két városatyá ellenkező jelölteket támogatott. Katona jelöltjét választották be és Barna elhatározta, hogy bosszút áll emiatt riválisan. Szerda este Barna azzal távozott el hazulról, hogy leszámol Katonával. Mikor Katona háza elé ért, Katona így szólott hozzá: »Mit csavarogsz itt?« Erre a két városatyá egymásnak esett és verekedni kezdett. Katona Barna karjába szurt, mire Barna kését bevágta ellenfele hasába. A súlyosan sebesült Katonát dr. Glöcksthal városi főorvos vette ápolás alá. Barnát a csendőrök a városházára kísérték. A késelő városatyát kihallgatása után szabadon bocsátották, de az eljárást megindították ellene.

Vizbefult pénzügyőr. Baján a napokban a Sugovica szabad ágában fürdött Szép Lajos 18 éves pénzügyőri vigyázó három társával. Szép Lajos váratlanul örvénybe került és társai, kik uszni nem tudtak, kénytelenek voltak tétlen nézni társuk haláltusáját. A vizbefult pénzügyőr holttestét még aznap este kifogták.

A palánkai tanulóifjúság mulatsága. A palánkai tanulóifjúság folyó évi július hó 31-én, szombaton táncmulatságot rendezett. A mulatság, mely a Casino összes termeiben folyt le, dacára annak, hogy a deákság közbe jött okok miatt műkedvelői előadást nem avanszálhattott, — mint levelezőnk írja — mégis nagy er-

ség nagyon is indokolt. Mindezekkel pedig gazdánk in illo tempore, midőn áttértek a huszértés tenyésztésére nem gondoltak és most csodálkoznak azon, hogy az igényesebb takarmány iránt és különösen is kényesebb yorkshire-iek nem hozzák be azt, amit a számításaik alapján reméltek.

Komlóhírek. Julius 25-ről 26-ikára éjjel a beállott igen kiadós záporosók és az arra következő meleg időjárás igen előnyös hatással volt a komló ültetvényekre, különösen a jó kertekre, amelyek után igen jó hozam várható. Ha nem is oly mérvben, hanem a gyenge kertek is az utolsó napok rendkívül kedvező időjárásának hasznát vették, úgy hogy az egész saazi vidéken a mult hetinél jóval kedvezőbbnek mutatkozik a komlóskertek állása. A hozam becslése még ma korai, a mai állása után mindazonáltal feltehető, hogy 80,000 q-ra 50 kg.-jával számíthatunk. A javult állapot dacára a saazi 1908. évi áru szilárd ára 64—84 K. per 50 kg.

Mikor értékesíthető legjobban a pulyka? Erre a kérdésre egyik exporterünk azzal felel, hogy december elején, mert az összes kiviteli cégek a Londoni karácsonyi vásár eladásaira spekulálnak, szállításaikat úgy eszközlik, hogy dec. 16—23-ig érkezzenek oda a köldemények, mert nincs oly mennyiség, melyet a 7 milliós metropolis gyomra el ne emésztene, lévén, a karácsony estebéd elengedhetetlen kelléke, akár a plum- puding, a pulyka, mely vevőre nem találna, sőt minél nagyobb, annál nagyobb árat ér el a kereskedő angol font (453.6 gr.) súlyáért, legyen a pulyka öreg vagy fiatal.

Az angol exportnak szánt lud. Teljesen téves azon nézet, hogy az angol piac a súlyos, nehéz és hizott ludat szereti. Ellenkezőleg az Angliának szánt liba ne legyen 4½ kgnál súlyosabb. Legyen husos, de sohasem hizott, mert az angol izlésnek a hizott liba nem felel meg. Mint minden baromfiáru, mely Londonban eladatik fagyasztott v. hűtött áru legyen kizsigelés nélkül.

Az Angliában termelt ludat a külföldiek nem szerelik, mert az legnagyobb részt hallal etetett s a hal miatt undort keltő.

Uj marharakodó állomás Ujverbászson. A m. kir. államvasutak vonalán Ujverbász állomáson létesített és kizárólag Ruth Fülöp, Beyer Henrik, Heib Fülöp és Schneider Jakob állatszállítmányai részére szolgáló szabványos külön állatrakodót Ujverbász, Ruth—Beyer—Heib és Schneider-féle állatrakodó néven, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, marharakodóul engedélyezte a földmívelési miniszter.

Az első cservenkai országos vásárt e hó 30-án és 31-én tartják meg. Állatok felhajtása meg van engedve.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Válasz

Szöke Sándornak kelt nélküli leveleire, melyeket olaszországi utjáról visszatérve hozzám intézett.

Ezeket írja: »Tisztelt Willmann Ur! Nem mintha excusálnám magam jelen soraimmal . . . Hogy jó szívű voltam Karácsonnyal jutalmam az lett, hogy idegeim teljesen szét vannak roncsolva . . . Én nem akarok többet a nyilvánosság előtt szerepelni ebben a piszkos ügyben, majd a törvény előtt találkozunk Karácsonnyal . . . Ön főnöke Karácsonynak beszéljen vele . . . Esetleg Önnek elégtételadásra kész vagyok. Tisztelettel Szöke rajzoló.«

Ugy az ezeket tartalmazó leveleit, mint köszönettel nyugtázott végkielégítéséről a nyilatkozatát, — melyet a jelen volt tanuk is aláírtak — bárkinek bármikor megmutathatom.

Válaszom: Nem tárgyalok Karácsonnyal, — aki különben is már nem segedem, — de Szökével sem tárgyalok ebben a szerinte is piszkos ügyben, melytől a Bajai Független Ujságban és a Napban megjelent megvilágítása óta utálattal

A zentai tüzoltó testület sorsjátéka. A Zentai Önkéntes Tüzoltó Testület a laktanya építéséből fennmaradt adóság utolsó részletének kifizetése végett újabb engedélyt nyert a pénzügyminiszteről egy tárgysorsjáték rendezésére. Az életrevaló testület ilyen uton akarja létfenntartását lehetségessé tenni, miután a város még a legszükségesebbeket sem nyújtja, sőt a városi tüzoltókat is a testülettel fizeteli. A sorsjáték húzása f. évi szeptember 11-én lesz hatósági biztos és kir. közjegyző által megtartva. A főnyeremény egy teljesen felszerelt négy lovas hintó, mintegy 4000 korona értékben s ezenkívül van még 50 értékes melléknyeremény, amelyek a plébánia épületben levő sorsjáték irodában vannak közszemlére kitéve. Egy sorsjegy ára egy korona.

A szabadkai Mária-Valéria kórház igazgatósága az ujonnan épült fertőtlenítő helyiségek felszerelésére versenyt tartott. Ajánlatot adtak be: Körting B. és E. (Budapest) 7763.38 kor., Magyar mosógépgyár művek (Budapest) 8488.55 kor., Törs és Ormai (Budapest) 8141.92 kor. és Révai Oszkár (Budapest) (csak fertőtlenítőre) 5775 koronával. Ezek közül Törs és Ormai budapesti mérnökök ajánlatát fogadták el.

KÖZGAZDASÁG.

Sörárpa és komlóvásár Pozsonyban. A nyugatmagyarországi gazdasági egyesületek sörárpa vására a folyó évben Pozsonyban augusztus hó 22-én fog a Belleveue helyiségeibe a termelők nagy érdeklődése mellett megtartani. Az árpák kitűnő minőségekkel lesznek képviselve. A rendező egyesületekhez a folyó évben a sopron-megyei egyesület is csatlakozott, mely utóbbi 1908. évi termésű kitűnő komlójával fog a vásáron megjelenni.

A Yorkshire-sértés élőszuly árai Magyarországon. Az »Állattenyésztési és Tejg. Lapok« írja: Többfelé érdeklődünk gazdánk felhívására, hogy miért kapnak ők a yorkshire sértésért kilogramonként élőszulyban 15 krajcárral kevesebbet, mint a mangalicákért. Alkalmunk volt több hirneves budapesti hentes e tárgyban meginterpellálni, a kik mindannyian oda nyilatkoztak, hogy elsősorban is a szükséglet hajt és zsír iránt nálunk nagyobb, s így kedveltebb a mangalica, de másrészt a vevő közönség is, a zsírba ágyazott izletesebb szaftos húst jobban kedveli, mint a szárazabb, nem annyira izletes angol hussértés húsát. A mi a fő pedig — így mondják — a yorkshire-iek kicsontozva oly súlyvesztést mutatnak erős csontjaiknál fogva, hogy az árkülb-

fordulok el; ép ezért, de főleg azért, mert méltóságom alulinak tartom megengedni, hogy becsületes munkával szerzett nevemet undorítóvá lett ügyükbe továbbra is belekeverjék. Szókének elégtételadásra kész szándékát egyértelműnek veszem a tőle telhető legnagyobb elégtételadással és további elégtételre avagy levelekre nem is reflektálok.

Baja, 1909. július 29.

Willmann János.
mérnök.

Az Endreiné-féle leánynevelő intézet!

A beiratkozások az Endreiné-féle zentai leánynevelő intézetbe már megkezdődtek. Az intézet négy osztályu polgári leányiskolája nyilvánossági joggal van felruházva, bizonyítványai ennél fogva **állam-érvényesek**. Célja az állami tanterv szigorú betartása mellett a német és francia nyelv, valamint a kézimunka minden ágában való alapos tanítása. — Az intézet **továbbképző** tanfolyamában a magyar, német és francia nyelv és irodalmon kívül kiváló fontosságú a **könyvelési, gép- és gyorsírási tanfolyam**, melyben a polgárit végzett leányok a közismereti tárgyakban való továbbképzés mellett **gyakorlati** irányú kiképzést is nyernek. Ugyanezen tanfolyam keretében a leánykák okleveles ipartanítónő vezetése alatt ipari oktatásban is részesülnek. A gyermekeknek a közművelődési és gyakorlati irányban való illetén kiképzése oly nagy kihatással van azok jövőjére, hogy ezen tanfolyam nem eléggé ajánlható a szülők figyelmébe. Az intézet **internatusa** ugy a nevelés gondos és családias volta, valamint az ellátás kifogástalansága mellett a mai viszonyokhoz képest még kiválóan olcsó is.

Prospektust készséggel küld az
3—1 **igazgatóság.**

Szerkesztői üzenetek.

- W. E., **Kecskemét.** Tudomásul vesszük.
R. J., **Karlsbad.** Köszönet.
B. M., **Kuczora.** Ez év végével jár le. Másik kérdésével sziveskedjék a Kalocsai Néplap szerkesztőségéhez, avagy valamely kalocsai ismerőshez fordulni.
W. L., **Gleichenberg.** Tudatosan történik. Nem jár külön díjazás érte.
R. Gy—gy., **Már** elkészült. A jövő héten postáraadjuk.
W. J., **Nem** lehet. Többféle akadály forog fönn.
T. B., **Zenta.** Nem kaptuk kézhez, tehát nem is közölhetjük.
Zs. T., **Ujvidék.** E tekintetben igaza van. Sokan maradtak ki a monografiából, akiknek ott lett volna a helyük. Szerkesztőnk az ismertetést közelebb folytatja.
N., **Hódság.** A Trischler-féle cikket Türr Antal vm. főszámvevő írta.
S. T., **Baja.** 1907. április 10-én.
Wt. V—s. Ily módon lehetetlen. Néhány hét múlva más irányt vesz.
Pedagógus. Elkésett vele.
Á. J., **Óbecse.** Nem helyes ugyan, de azért mégis követik ezt a rendszert. A Magyar Hirlapnak az a következetes kettéválasztása helytelen. Ez a helyes: Andrassy, nem pedig An-drassy.
R. H., **Bátaszék.** Szilágyi községet a földmivelési kormány 1899-ben telepítette. Darányi Ignác nevére akarták keresztelni, de a földmivelési miniszter határozott kivánságára, néhai **Szilágyi Dezső** nevét kapta. Jegyzője **Korsós József**, aki a kis község magyarosítása és közigazdasági föllendülése érdekében szakadatlanul nagy munkásságot fejt ki.
L. E—ra. Minthogy ma-holnap vége lesz a nyári lénynek, nem tanácsolhatjuk. Egy-két héten belül már itt lesznek az őszi újdonságok.
P.-nó. **K. M., Déva.** Terjedelemben és tartalomban egyaránt becses küldemény. Nagy élvezetet szerzett vele a címzettnék. Válaszát rövidesen küldi el.

Hirdetések.

2619. szám/1909. kig.

Pályázati hirdetmény.

A **Csurog** községben ujonnan rendezesített és előleges havi részletekben kifizetendő 1200 korona évi fizetéssel javadalmazott

járlatkezelő segéd-jegyzői,

valamint ennek betöltése folytán esetleg megüresedő és előleges havi részletekben kiszolgáltatandó 1200 korona évi fizetéssel javadalmazott községi

irnoki állásra

1909. évi **augusztus hó 10-iki** határidővel pályázatot hirdetnek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket fenti határidőig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zsablya, 1909. július hó 16.

3—3

Trenka
szolgabíró.

! Vendéglő! — átadó. — !

Pacsér község Főterén egy legjobb hirnénnek örvendő

vendéglő egy megbizottnak leszámolásra

átadó. Esetleg vendéglő házzal együtt örök áron is eladó igen kellemes feltételek mellett. Bővebb felvilágosítást ad

Weiszberger Pista,

3—2 **Pacsér.**

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

3141. szám/kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Katymár** községben ujonnan szervezett és havi előleges részletekben felvehető évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi

irnoki állásra

folyó évi **augusztus hó 15-iki** határidővel pályázatot hirdetnek.

Bácsalmás, 1909. július 25-én.

Koller Oszkár,
2—1 főszolgabíró.

Ad 2790. szám/1909.

Pályázati hirdetmény.

Temerin községben megüresedett évi 840 korona fizetéssel javadalmazott

végrehajtói állásra

pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **augusztus hó 15-éig** nyujtsák be.

Ujvidéken, 1909. évi július hó 26-án.

Dr. Fratricsevits István,
2—1 tb. főszolgabíró.

3188. sz./kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó **Dunagárdony** községében üresedésben levő

szülésznői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **augusztus hó 19-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 240 korona készpénz.

Titel, 1909. évi július hó 26-án.

Szemző János,
2—1 főszolgabíró.

Mozsor községétől.

1678. szám/1909.

Hirdetmény.

Mozsor község ezennel felkéri a toronyórát készítő gyárokat és iparosokat, hogy legújabb szerkezetű

toronyóráról ajánlatot

az órának árjegyzékével és a toronyba leendő beállítási költségek jegyzékkel, valamint — ha lehetséges — az **óra rajzával** a községi előjárósághoz **15 nap** alatt beadják.

Mozsor, 1909. évi július hó 30-án.

Belocziety Gyoka,
II-od bíró. 3—1 **Eremics Milán,**
jegyző.

Fiu internátus Budapesten.

Folyó évi szeptember hó 1-én

fiu internátust nyitok

Budapest, VI. Eötvös-utca 37. sz.

alatt, tehát a főváros legcsendesebb helyén, mely több gymnásium, reál és kereskedelmi iskola közvetlen közelében van.

Intézetem a családi jellegű fog alapulni — ezért csak korlátozott számú növendéket veszek fel — de ezen családi otthonban egyszersmind a rendszeres oktatást is nyerik a növendékek. A délelőtti iskolában töltik, délután pedig az ezen célra már szerződött tanerők vezetése mellett és saját állandó felügyeletem alatt tanulnak otthon.

Az iskolával állandó érintkezésbe fogok állani, hogy a növendékek előmenetelét ellenőrizhessem.

A teljes ellátás jó és egészséges voltáért a legmesszebbmenő felelősséget vállalom.

Mindezért mérsékelt díjazást számítok.

Felvilágosítással és kívánatra legjobb referenciákkal bármikor szívesen szolgálók.

Javítóvizsgára bármely tárgyból előkészítik július 15-től fogva. 8-5

Vári Jenő középiskolai mennyiségtan, természet-tan tanára, az intézet tulajdonosa.

Tizenegy illusztrált folyóirat

kölcsön előfizetésben csak 30 fillér.

Kölcsön könyvtár

havi előfizetésre.

A vidék részére külön kedvező feltételek. Felvilágosítást nyújt

Első
Budapesti Családi Olvasókör
Budapest, Eötvös-u. 37.

Bácsmegeye földrajza

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján írt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecském, melyvel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály községi tanító Zenta.

Nagyságos Asszonyom és Uram!

Van szerencsénk becses tudására hozni, hogy külföldi utunkról Bécs-Berlin-München-Dresdából bő tapasztalatokkal hazatérve, elhatároztuk, hogy Felső-Bácskában

épület és mű-butorasztalos üzletet nyitunk,

hol a butorasztalosság terén a közönséget művészi kivitelű butorremekünkkel elhatalmozni óhajtjuk. Készítünk minden e szakmába vágó egyszerű, finom és mű-butorokat, u. m.: ebédlő, háló, úri, iroda, könyvtár, előszoba, szálló, iskola, templom, fürdő, üzlet portal berendezéseket stb.

Megrendeléseket elvállalunk, modern lakásberendezéseket, minden a butor és épület iparban előforduló munkálatokra. Kívánatra költségvetéssel, rajzokkal, famintákkal úgy bel- mint külföldi anyagokból szolgálunk és a nálunk készített munkákért mindenkor szavatoltságot vállalunk.

Magunkat becses pártfogásukba ajánlván maradjunk kitünő tisztelettel 31-11

Varga és Rasztik

épület és mű-butorasztalosok.

Fő-tér. BÁCSALMÁS Fő-tér.

Aki sokáig és mindig jó egészségben akar !!! élni !!!

aki a doktor és patika igénybevételét kerülni kívánja, az igyék valódi 15%-os

trebinyei
vörös bort.

Kapható

Stankovits Lázár
kereskedőnél Sztapáron.

2 pezsgős üveg 3 korona. Franco szállítva bárhová. 22-12

!! Hordók !!

Uj és használt, minden nagyságban és mennyiségben olcsón kapható

Schmidt Jánosnál
Bácsfeketehegyen.

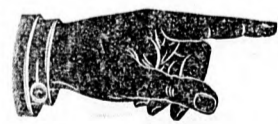
Ugyanott

két billiárdasztal

20-9

eladó.

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képviselete: Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőt, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium« fűkaszáló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitünőbb szerkezetű amerikai kéveköttő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, amerikai tárcsás boronákat, benzínmotorokat és Geyer-féle nyersolaj-motorokat, kedvező felételek mellett.

Állandó gépkiallítás!

Állandó gépkiallítás!

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban,

BUDAPEST, Teréz-körut 2. szám alatt.

Legolcsóbbak a BÁCSMEGYE hirdetési árai!

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. B Á C S M E G Y E

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogvármegyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. B Á C S M E G Y E

pártoktól és egyénektől teljesen független újság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A. B Á C S M E G Y E

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A B Á C S M E G Y E

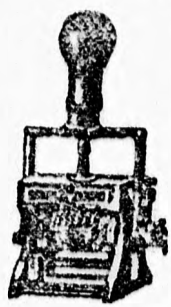
nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 héttig ingyen küldünk.

A. B Á C S M E G Y E

szerkesztősége és kiadóhivatala BUDAPEST, Teréz-körút 2. szám alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsényomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjűtányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Freystädtler Flóra
emlékiratai!

Életem

Szerelmeim

Szenvedéseim

Írta: Báró Splényiné Freystädtler Flóra.

Az ismert budapesti milliomosleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet 2 R-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,
Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér.

MÁRTON ISTVÁN

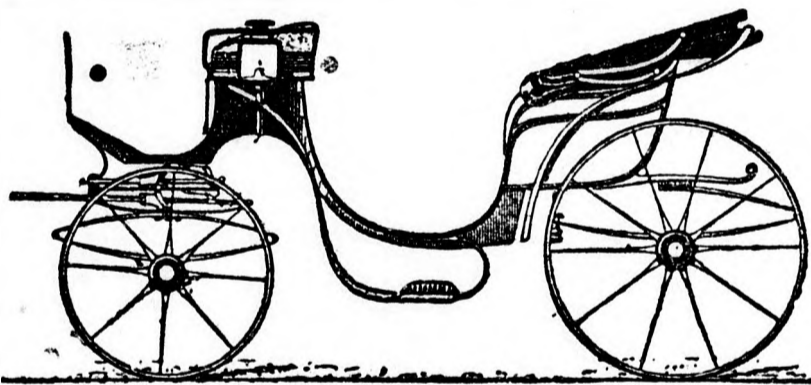
első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII., kör., 54 szám.

alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet**. Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelőni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jűtányosan készíték.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és díszítési műintézet

BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM.

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázóási és kárpitozási** (tapeta) díszítő munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** díszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak díszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — A **Nemzeti Szalon** és a **Szent-István-Társulat** termeit is mi díszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.